

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201201827

Vår ref
201201006-/OB

Dato

Høring - NOU 2011 : 19 Ny våpenlov - Gjennomgang av gjeldende våpenlovgivning og forslag til ny våpenlov

Miljøverndepartementet viser til brev av 9. mars 2012.

Generelle kommentarer

NOU 2011:19 Ny våpenlov berører Miljøverndepartementets ansvarsområde etter naturmangfoldloven, viltloven og naturoppsynsloven.

I Norge må alle som jakter være registrert i Jegerregisteret og ha betalt jegeravgift vedkommende jaktår. I Jegerregisteret, som driftes av Brønnøysundregistrene, er det registrert totalt ca 440 000 personer. Nye jegere må bestå jegerprøven for å bli registrert i Jegerregisteret, før de kan begynne å jakte. I løpet av jaktåret 2011/2012 besto 12 800 personer jegerprøven. Det er en økning på 800 fra året før. En av fem som bestod jegerprøven var kvinne. Av 200 800 personer som betalte jegeravgiften for jaktåret 2011/2012, var 198 500 bosatt i Norge. Av disse var litt over 7 prosent kvinner. I alt var det 14 200 kvinner som betalte, d.v.s. en økning på 450 fra året før.

Viltloven § 20 regulerer bruk av våpen under jakt. Etter viltloven § 20, fjerde ledd, kan departementet gi nærmere forskrifter om de skytevåpen og den ammunisjon som det skal være tillatt å bruke under jakt, og om hvordan våpen og ammunisjon skal oppbevares og medbringes under jakt. I forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst (Utøvelsesforskriften), fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning, er det i kap. 5 Våpen og ammunisjon oppstilt krav til hvilke skytevåpen og hvilken ammunisjon som kan benyttes til forskjellige typer jakt. I forskriften § 4 er det tatt inn krav om at våpenkortet skal medbringes under jakt og fangst. Forskriften § 37 gir regler som pålegger jegeren en plikt til å medvirke under kontroll med at jakten skjer i overensstemmelse med de krav gjeldende regelverk setter, herunder forskriftens regler om hvilke våpen og hvilken ammunisjon som er lovlig til den

aktuelle viltart.

Miljøverndepartementet legger til grunn at all jakt, felling og fangst representerer bruk av naturen som påvirker naturmangfoldet. Naturmangfoldlovens bruksbegrep omfatter bruk og høsting av naturressursene, og kan omfatte fremgangsmåten under høsting.

Naturmangfoldlovens bestemmelser om tilsyn (§§ 63-65) kan derfor få anvendelse på kontrollen med at for eksempel jakt utøves etter det regelverket som til enhver tid gjelder.

Miljøverndepartementet mener at enkelte forhold knyttet til Direktoratet for naturforvaltnings rolle som forvaltnings- og tilsynsmyndighet innen rammen av naturmangfoldloven, naturoppsynsloven og viltloven, med fordel kunne vært mer fullstendig beskrevet i utredningen. Dette gjelder særlig rollen knyttet til kontroll med at viltlovgivningens regelverk om bruk av våpen og ammunisjon i jaktøyemed, blir etterlevd, og samarbeidet mellom Statens naturoppsyn (SNO) og politiet om dette.

Kommentarer til utvalgte problemstillinger og temaer (jf. høringsbrevet)

1. Om det bør vedtas ny våpenlov eller om det er tilstrekkelig å gjøre endringer i eksisterende regelverk

Miljøverndepartementet er enig med utvalget i at det bør vedtas en ny våpenlov, for å få en framtidsrettet lov som inneholder alle viktige prinsipper og bestemmelser i en struktur med oversikt og tydelighet.

2. Hvilke krav skal myndighetene stille til sikkerhet og hvilke kontrollmekanismer vil kunne hindre ulovlig våpenbruk?

Miljøverndepartementet er enig i utvalgets forslag til krav som skal stilles ved erverv av skytevåpen og ved utlån og annen overlatelse av skytevåpen. Miljøverndepartementet slutter seg til at dagens alderskrav videreføres. Dagens aldersgrense for å inneha skytevåpen er vel innarbeidet i jegermiljøet, og det er ønskelig at unge jegere får den samme tilgang til våpen under opplæringsjakt som i dag, jf. forskrift 22. mars 2002 om utøvelse av jakt, felling og fangst.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan myndighetene skal føre etterfølgende kontroll med personer som innehar våpen, vil Miljøverndepartementet kommentere temaet tidsbegrenset våpenkort, som er diskutert i utredningen. Departementet er her enig i utvalgets flertallsforslag og ønsker følgelig ikke en ordning med tidsbegrenset våpenkort. Videre mener departementet at det å unnlate å utøve jakt i perioder i livet ikke bør være grunn til å trekke tilbake våpenkortet. Hvor aktiv man er som jeger avhenger av mange forhold. I undersøkelser Direktoratet for naturforvaltning har foretatt opplyses det ofte mangel på tid som årsak til opphold i jaktutøvelsen.

I tilknytning til spørsmålet om hvem som skal ha meldeplikt om forhold som gjelder kravene til personlig skikkethet, viser departementet til at alle jegere som utøver storviltjakt med rifle, skal avlegge skyteprøve samme jaktår. Departementet er kjent med at Direktoratet for naturforvaltning har informasjon om at enkelte ansvarlige for avholdelse av skyteprøven regelmessig observerer skyttere som de ut fra en konkret vurdering anser uskikket til både å

bære våpen og utøve jakt eller en av delene. Departementet imøteser derfor systemer og rutiner som kan bedre dette, men tar ikke stilling til spørsmålet om meldeplikt.

I tilknytning til spørsmålet om hvilke kontrollmekanismer som vil kunne hindre ulovlig våpenbruk, viser Miljøverndepartementet til følgende innspill som departementet har mottatt fra Direktoratet for naturforvaltning (DN), og som departementet slutter seg til:

”Kontroll med viltlovens regelverk om bruk av våpen og ammunisjon

Statens naturoppsyn (SNO) er en del av direktoratet, men med lokalkontorer over hele landet. Naturoppsynsloven §§ 1-2 pålegger SNO et nasjonalt ansvar for kontroll med at de lover som er nevnt i disse bestemmelsene, blir overholdt. Blant lovene er som kjent naturmangfoldloven og viltloven. Når det gjelder viltlovens bestemmelser om våpen og ammunisjon, forstår direktoratet kontrollmyndigheten slik at den er begrenset til bruk av våpen under jakt, felling og fangst, d.v.s. når våpen brukes eller medbringes under jaktutøvelse eller i jaktøyemed.

En ikke ubetydelig del av kontrollen med at våpen og ammunisjon brukes slik regelverket krever under jakt, felling og fangst, skjer derfor i regi av det statlige naturoppsynet, som også årlig kjøper oppsynstjenester av lokale oppsyn for betydelige beløp. Dette dreier seg om forvaltningsmessig tilsyn med at regelverket etterleves, i form av lovlighetskontroll uten at det foreligger mistanke om noe straffbart.

Mange av de ansatte i Statens naturoppsyn er også tildelt begrenset politimyndighet innen bl.a. viltlovgivningen, og kan derfor opptre som politi under håndheving av loven dersom situasjonen krever det. Det er imidlertid uvanlig at den begrensede politimyndigheten også omfatter myndighet etter våpenloven. Politiet og SNO forutsettes uansett å ha et nært samarbeid om kontrollarbeidet, jf. naturoppsynsloven § 3 og politiloven § 2, 1. ledd nr. 5 og 6, se også nærmere s. 12-14 om dette i fellesdokumentet *Politiet og Statens naturoppsyn – roller, samarbeid, rettslige- og begrepsmessige avklaringer* av 31. august 2005.

Direktoratet antar at utveksling av nødvendig informasjon mellom SNO og politiet i kontrollsituasjoner kan skje uten hinder av reglene om taushetsplikt, for eksempel i situasjoner der kontrollen avdekker at jegeren ikke har medbragt våpenkortet under jakten, slik utøvelsesforskriften og våpenloven krever. Oppsynet vil i slike situasjoner ha behov for straks å bringe på det rene om jegeren har våpenkort for det aktuelle våpen, og det er bare politiet som har tilgang til våpenregisteret og som vil kunne bekrefte eller avkrefte dette. Viser nærmere kontroll i våpenregisteret at det dreier seg om et uregistrert og/eller ulovlig våpen, vil politiet videre også måtte ta stilling til hva som skal gjøres med våpenet. Utveksling av slik informasjon er derfor nødvendig for at begge etater skal kunne ivareta sine lovfestede roller. Dersom politiet ser behov for faste retningslinjer eller en fast rutine for utveksling av slik informasjon, ser DN positivt på en dialog mellom direktoratene om dette.

At Statens naturoppsyn har myndighet til å føre kontroll med alle krav viltloven m/forskrifter stiller til lovlig bruk av våpen og ammunisjon under jakt, men ikke myndighet til å kontrollere om kravene til oppbevaring og nedpakking når våpenet transporteres innen jaktområder eller i jaktøyemed, representerer etter direktoratets mening en ordning som ikke ivaretar hensynet til kontrolleffektivitet og ressursutnyttelse av statlig ansatt tilsynspersonell.

Oppsynet har allerede myndighet til å stanse og kontrollere personer, fartøyer og motorkjøretøyer når dette er nødvendig for tilsynets gjøremål, se om dette NML § 63, annet ledd, annet punktum. En hjemmel til å foreta slik kontroll når transporten skjer i jaktområder

eller i jaktøyemed, er etter direktoratets syn en naturlig forlengelse av oppsynets kontrollfullmakter, og ville øke kontrollhyppigheten ved hjelp av statlig ansatt personell som allerede befinner seg på jobb i det aktuelle området. Direktoratet foreslår derfor at SNO gis kontrollmyndighet for denne typen kontroller ved at dette blir regulert i forskrift, jf. forslaget § 69.

Direktoratet vurderer for tiden hvilke sanksjoner som vil være mest effektive og hensiktsmessige når det gjelder etterlevelsen av for eksempel viltloven m/forskrifter, bl.a. når det bør reageres med anmeldelse til politiet og når man bør bruke administrative sanksjoner. Brudd på viltlovgivningens bestemmelser om våpen og ammunisjon er etter direktoratets mening ikke aktuelle for administrativ sanksjon. Slike overtredelser vil etter omstendighetene bli fulgt opp med anmeldelse til politiet. Både politiets hovedrolle innen våpenforvaltningen og hensynet til at uregelmessigheter med våpen rutinemessig kommer til politiets kunnskap, taler for dette.”

3. Forbudte og tillatte skytevåpen

Bruk av våpen under jakt og felling er regulert i forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt, felling og fangst § 15, jf. viltloven § 20. Under ordinær jakt og felling kan det bare brukes rifle og haglevåpen med ladning av krutt. Under jakt og felling er det ikke tillatt å bruke pistol, revolver, halvautomatiske våpen av militær karakter eller helautomatiske skytevåpen. Under jakt på elg, hjort og rådyr er det ikke tillatt å bruke halvautomatisk rifle med mer enn tre skudd i magasinet og ett skudd i kammeret. Under jakt på eller felling av øvrige viltarter hvor det brukes halvautomatisk rifle, er det ikke tillatt å bruke mer enn to skudd i magasinet og ett skudd i kammeret. Salongrifle kaliber 22 LR kan bare brukes under jakt på viltarter opp til en hares størrelse, men ikke til hare. Til jakt og felling er bruk av hagle for mer enn to skudd forbudt.

Bernkonvensjonens vedlegg IV forbyr automatvåpen ”med magasin for mer enn to skudd” ved jakt på pattedyr og fugler. Ved ratifikasjon av konvensjonen i 1985 reservert Norge seg med hensyn til forbudet i vedlegg IV for jakt på viltartene elg, hjort og rådyr.

Miljøverndepartementet ønsker å etablere et tydeligere skille mellom våpen/våpendeler som kan benyttes til jakt og våpen/våpendeler til bruk i militær- eller politisammenheng. Kriterier for et slikt skille bør etter departementets oppfatning knytte seg til våpenets/våpendelens funksjon og form. Departementet mener at en avgrensning mot automatvåpen (hel- og halvautomatiske våpen) kan være et hensiktsmessig kriterium i denne sammenheng. Departementet støtter på denne bakgrunn utvalgets forslag om en bestemmelse i loven om at halvautomatiske rifler i utgangspunktet er forbudte skytevåpen. Viltloven § 19 sier at jakt skal utøves på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser og slik at det ikke oppstår fare for mennesker. Departementet mener at det ikke er nødvendig å benytte halvautomatisk rifle for å utøve jakt i samsvar med denne bestemmelsen. Departementet anbefaler derfor primært at en eventuell lovbestemmelse om at halvautomatiske rifler kan tillates ved forskrift, begrenses til å gjelde andre formål enn jakt. Dersom dette ikke følges opp, anbefaler departementet, i tråd med forslaget fra utvalgets mindretall, et tillegg i lovbestemmelsen som sier at det i forskrift kan tillates halvautomatiske rifler som har hengslet magasinbunn eller fast innebygd magasin som ikke lett kan byttes ut, og magasin med kapasitet begrenset til maksimalt 3 (5) skudd.

Når det gjelder våpendeler, støtter departementet utvalgets mindretall, som har foreslått at det positivt reguleres hvilke magasiner som er lovlig til de enkelte våpentyper.

Med hilsen

Brita Slettemark (e.f.)
avdelingsdirektør

Ove Bakken
seniorrådgiver

Kopi:
Direktoratet for naturforvaltning